

6. SINIF DIN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · PUANLAMA ANAHTARI

Senaryo 1 · Kitapçık B · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

1. DKAB.6.1.2 · Vahyin gönderiliş amacını idrak edebilme · kolay

10 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	İnsanları karanlıklardan aydınlığa, Allah'ın yoluna çıkarmak olduğunu belirtir.	4
b)	Karanlığı bilgisizlik, inkâr, kötülük ya da yanlış yol; aydınlığı iman, bilgi, iyilik ya da doğru yol olarak yorumlar.	3
b)	Yorumunu vahyin rehberliğiyle ilgili somut bir örnekle açıklar.	3

a) Örnek cevap: İnsanları Rablerinin izniyle karanlıklardan aydınlığa, Allah'ın yoluna çıkarmaktır.

b) Örnek cevap: Karanlık; doğruyu yanlıştan ayıramamayı, kötülük ve bilgisizliği anlatır. Aydınlık ise iman, bilgi ve iyiliktir. Örneğin vahiy, insanlara yalan söylememeyi, yetimi korumayı öğreterek onları kötülükten iyiliğe yöneltir.

Sık hatalar: Karanlık ve aydınlığı yalnızca gece ve gündüz olarak düşünmek; Yorum yapıp örnek vermemek

2. DKAB.6.1.2 · Vahyin gönderiliş amacını idrak edebilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	I'ı inanç, II'yi ibadet, III'ü ahlak alanıyla eşleştirir (3 doğru eşleştirme tam puan, 1-2 doğru eşleştirme ölçüt puanının yarısı).	7
b)	I ve II'nin insanın Allah'la ilişkisini düzenlediğini belirtir (II'deki zekâtın muhtaçlarla ilişkiyi de düzenlediğini belirten cevap da kabul edilir).	4
b)	III'ün insanlar arası ilişkiyi (haberi araştırmak, kimseye haksızlık etmemek) düzenlediğini açıklayarak sonuca ulaşır.	4

a) Örnek cevap: I: inanç, II: ibadet, III: ahlak.

b) Örnek cevap: I. ve II. kartlar insanın Allah'a nasıl inanacağını ve O'na nasıl ibadet edeceğini öğretir. III. kart ise duyduğumuz haberi araştırmadan yaymamayı, böylece kimseye haksızlık etmemeyi öğretir. Demek ki vahiy hem Allah'la hem de insanlarla ilişkimizi düzenler.

Sık hatalar: III. kartı ibadet saymak; İnsanlar arası ilişki boyutunu açıklamadan yalnızca "vahiy her alanı düzenler" demek

3. DKAB.6.1.2 · Vahyin gönderiliş amacını idrak edebilme · zor

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Deniz fenerinin yol göstermesini vahyin doğru yolu göstermesiyle ilişkilendirir.	5
a)	Karanlıkta ışık vermesini ayetteki "karanlıklardan aydınlığa çıkarma" ifadesiyle ilişkilendirir.	5
b)	Benzetmenin eksik bir yönünü belirtir (ör. fener yalnız yön gösterir; vahiy ise inanç, ibadet ve ahlak ilkelerini, neyin neden doğru olduğunu da öğretir; fener belli bir yere ışık verir, vahiy bütün insanlığa ve hayatın her alanına seslenir).	5
b)	Belirttiği yönü vahyin amacıyla gerekçelendirir.	5

a) Örnek cevap: Deniz feneri karanlıkta gemilere ışık tutarak kayalara çarpmadan doğru limana ulaşmalarını sağlar. Vahiy de insanları yanlış inanç ve kötülüklerden koruyup doğru yola iletir. İbrâhîm suresi 1. ayette Kur'an'ın insanları karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için indirildiği bildirilir.

b) Örnek cevap: Fener yalnızca yön gösterir, neden o yöne gidilmesi gerektiğini anlatmaz. Vahiy ise inanç, ibadet ve ahlak ilkelerini gerekçeleriyle öğretir, insanın bütün hayatına rehberlik eder. Bu yüzden benzetme vahyin yalnız bir yönünü yansıtır.

Sık hatalar: Benzetmeyi yalnızca "ikisi de ışık verir" diye açıklamak; Eksik yönü belirtip gerekçelendirmemek

4. DKAB.6.1.3 · İlahi kitaplarla ilgili bilgileri çözümleyebilme · kolay

10 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Tevrat'ı Hz. Mûsâ ile, İncil'i Hz. İsmâ ile eşleştirir.	3
a)	Kitab'ı (Kur'an'ı) Hz. Muhammed (s.a.v.) ile eşleştirir.	3
b)	Kur'an'ın önceki kitapların Allah'tan geldiğini kabul ettiğini/onaylar nitelikte olduğunu belirtir.	2
b)	Bunu bütün ilahi kitapların aynı kaynaktan geldiği ya da temel mesajlarının (Allah'ın birliği, iyilik, ahiret) aynı olduğu düşüncesiyle ilişkilendirir.	2

a) Örnek cevap: Kur'an-ı Kerim – Hz. Muhammed (s.a.v.); Tevrat – Hz. Mûsâ; İncil – Hz. İsmâ.

b) Örnek cevap: Kur'an, kendinden önce gönderilen kitapların da Allah'tan geldiğini kabul eder. Çünkü bütün ilahi kitaplar Allah'ın bir olduğunu, iyiliği ve ahiret gününü anlatan aynı temel mesajı taşır.

Sık hatalar: Tevrat ile İncil'in peygamberlerini karıştırmak; "Doğrulayıcı"yı "önceki kitapları düzeltir" diye açıklamak

5. DKAB.6.1.3 · İlahi kitaplarla ilgili bilgileri çözümleyebilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Birinci koruma yolunu yazar (ör. ayetlerin indiği anda vahiy kâtiplerince yazılması).	4
a)	İkinci koruma yolunu yazar (ör. ezberlenmesi/hafızlık; Hz. Ebû Bekir döneminde bir araya toplanması; Hz. Osman döneminde çoğaltılması).	4
b)	Kur'an'dan sonra yeni bir kitap gelmeyeceğini belirtir.	4
b)	Bu yüzden mesajının kıyamete kadar bütün insanlara bozulmadan ulaşması gerektiğini açıklar.	3

a) Örnek cevap: Ayetler indikçe vahiy kâtipleri tarafından yazılmış ve aynı zamanda pek çok sahabe tarafından ezberlenmiştir.

b) Örnek cevap: Kur'an son ilahi kitaptır; ondan sonra yeni bir kitap gelmeyecektir. Bütün insanlığa seslendiği için mesajının kıyamete kadar bozulmadan herkese ulaşması gerekir. Bu yüzden Allah onun korunacağını bildirmiştir.

Sık hatalar: Koruma yolu olarak yalnızca "Allah korur" yazmak; Korunma ile son kitap olma arasındaki bağı kurmamak

6. DKAB.6.1.4 · Felak suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme · zor

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Kerem'in durumunun haset olduğunu belirtir.	3
a)	Gerekçeyi, başkasındaki nimetin yok olmasını istemek ile kendisi için de istemek (gıpta) arasındaki farkla açıklar.	3
b)	Haset etmemek için uygun bir yol yazar (ör. sahip olduklarına şükretmek, başkasının başarısına sevinmek, kendini geliştirmeye çalışmak).	3
b)	Hasetçinin kötülüğünden korunmak için surede öğretildiği gibi Allah'a sığınmayı belirtir.	3
b)	Allah'a sığınmayla birlikte alınabilecek bir tedbiri yazar (ör. tartışmayı büyütmemek, güvendiği bir büyüğe danışmak).	3

a) Örnek cevap: Kerem'in durumu hasettir; çünkü Kerem arkadaşının bisikletinin bozulmasını, yani arkadaşının sahip olduğu nimeti kaybetmesini istemektedir. Ömer ise arkadaşının bisikletinin bozulmasını istemiyor, kendisinin de çalışıp benzerine sahip olmayı istiyor; bu gıptadır.

b) Örnek cevap: Haset etmemek için öğrenci sahip olduklarına şükretmeli, arkadaşının başarısına sevinmeli ve kendini geliştirmeye çalışmalıdır. Hasetçinin kötülüğünden korunmak için surede öğretildiği gibi Allah'a sığınmalı; ayrıca tartışmayı büyütmemeli ve gerekirse bir büyüğüne danışmalıdır.

Sık hatalar: Haset ile gıptayı karıştırmak; Yalnızca haset etmemeyi ya da yalnızca korunmayı açıklamak

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Sahur, iftar ve fitreyi oruçla ilgili gruba yerleştirir.	4
a)	Mukabele, Kadir gecesi ve hatmi Kur'an'la ilgili gruba yerleştirir.	4
b)	Mukabelenin Ramazan boyunca Kur'an'ı baştan sona okuyup dinlemek olduğunu ve Kur'an'la bağı güçlendirdiğini belirtir.	4
b)	Kadir gecesinin Kur'an'ın indirilmeye başlandığı gece olduğunu belirterek Ramazan-Kur'an ilişkisini açıklar.	3

a) Örnek cevap: Oruçla ilgili: sahur, iftar, fitre. Kur'an'la ilgili: mukabele, Kadir gecesi, hatim.

b) Örnek cevap: Mukabelede Ramazan boyunca Kur'an baştan sona okunur ve dinlenir; böylece Müslümanlar bu ayda Kur'an'la daha çok buluşur. Kadir gecesi ise Kur'an'ın indirilmeye başlandığı gecedir ve Ramazan ayındadır. Bu yüzden Ramazan, Kur'an ayı olarak anılır.

Sık hatalar: Fitreyi Kur'an'la ilgili gruba koymak; Kadir gecesinin Kur'an'la ilişkisini açıklamamak